

Udtalelser, der ere faldne paa et Møde af Handelsforeningerne her i København, og det ærede Medlem opfattede, og vel for øvrigt med Rette, disse Udtalelser som et Udtryk for, at der hos de paagældende var, skal jeg sige, meget lidt Sympati for Andelsforeningerne; det er i alt Fald et mildt Udtryk. Jeg skal ikke komme ind paa de Udtalelser, som det ærede Medlem citerede, men jeg vil deraf blot tage Anledning til at gøre opmærksom paa, at selv om der mellem Handelsstandens Repræsentanter, forstaaeligt nok, ses med nogen Uvillie paa Andelsforeningernes Virksomhed, for saa vidt de paa ikke faa Omraader ere, om jeg saa maa sige, Konkurrenter til Handelsstandens Mænd, saa ligger det i Sagens Natur, at disse Repræsentanter for Handelsstanden ikke kunne have tænkt sig, at man ved Lovforanstaltninger, selv om de vare nok saa strenge, skulde kunne faa indført Bestemmelser, der gjorde, at man enten umuliggjorde eller blot vanskeliggjorde Andelsforeningernes Virksomhed og videre Vækst. I saa Henseende ere de Aar, der ere gaaede, siden Andelsforeningerne begyndte her i Landet, — meget smaat, som det ærede Medlem mindede om, og som det ærede Medlem (Sonne), der først havde Ordet i Dag, yderligere dvalde ved —, og den Udvikling, som Aktieforetagerne have haft i disse Aar, jo Vidnesbyrd om, at der baade er en saadan Jordbund for, og jeg har Lov til at sige, en saadan Trang til hele den Virksomhed, Andelsforeningerne have udfoldet, at det lader sig ikke gøre — og saa kloge ere Handelsstandens Folk ogsaa — ved Lovbestemmelser, selv om de vare nok saa strenge, at sætte en Bom for, end sige helt udrydde Andelsforeningernes Virksomhed. Det vilde saa vist heller ikke være til Held for Samfundet, om det lod sig gøre, hvad det nu slet ikke kan. Jeg er enig i de Betragtninger, som ere fremførte baade af det ærede 5te Medlem for 9de Kreds og nu i Dag ogsaa navnlig af det ærede Medlem, der først talte, at der i og for sig ikke kan siges i den Udvikling, som er foregaaet paa Andelsvirksomhedens Omraade, at være noget, der paakræver en Lovgivningsvirksomhed eller Indskriden fra Lovgivningsmagtens Side. Det er efter min Opfattelse ene og alene dette, at vi sammen med en Lovgivning om Aktieforetagerer nødvendigvis maa have Lovbestemmelser, der trække Skellet op mellem Andelsforetagender og Aktieforetagerer. Og jeg har ikke noget imod, at man i Forbindelse med en saadan Lovgivning om Aktieselskaber ogsaa har tilsvarende Bestemmelser — kan

jeg maaske sige uden at blive misforstaaet — for Andelsforeningernes Vedkommende, navnlig vedrørende Andelsforeningernes Startning og for den Sags Skyld ogsaa deres Ophør.

Det glædede mig for saa vidt i Gaar under Forhandlingerne om Loven om Aktieselskaber at lægge Mærke til, at saa godt som alle Talere, ja, jeg tror ikke, jeg tager fejl, naar jeg siger alle Talere, vare enige om, at man i saa ringe Grad som muligt skulde inklude sig paa at røre ved Aktieforetagernes Selvstyre. Jeg tror, det er rigtigt, hvad det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen) gjorde opmærksom paa, at dette, at man vil fastslaa alt ved Lov, i nogen Grad tager Ansvaret bort fra Aktionærerne; men hvis det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds har Ret i disse Betragtninger — hvad jeg tror — naar Talen er om Aktieforetagerer, siger det sig selv, at det samme gælder i endnu højere Grad, naar Talen er om Andelsforetagender. Derfor glæder det mig, at der fra alle Sider synes at være Enighed om, at man for Aktielovens Vedkommende i saa ringe Grad som muligt skulde røre ved Aktionærernes Ret til selv at styre med Aktieforetagererne, idet jeg gaar ud fra, at man selvfølgelig ikke vil inklude sig paa med Hensyn til Andelsforeningernes Ret til selv at styre deres Sager at opstille Bestemmelser, som man ikke opstiller for Aktieforetagernes Vedkommende. Jeg har derfor, navnlig under Hensyn til de overordentlig velvillige Bemærkninger, som faldt i Gaar fra det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds, og de i Dag faldne Udtalelser Lov til at gaa ud fra, at Forslaget om Andelsforetagender vil blive ændret saaledes, at det kan siges at trække Skellet op mellem Andelsforetagender og Aktieforetagerer. Jeg er enig med det ærede Medlem, der talte først i Dag, i, at den Definition, som er given i § 1, vist ikke kan siges at være udtømmende, men at det vil være heldigt at faa en Definition, som klart siger, hvad Andelsforeninger er, saaledes at man er vis paa at faa med, hvad man skal have med, ogsaa Hovedforeningerne eller Fællesforeningerne, hvad man nu vil kalde det. Jeg mener ogsaa, at det ikke fremgaar tydeligt nok af Lovforslaget, at de høre med og bør høre med under Loven.

Men det gælder ikke alene om at faa en saadan Bestemmelse, som klart siger, hvad Andelsforeninger ere, men ogsaa om, at man, hvad de øvrige Bestemmelser i Lovforslaget angaar, vil holde sig for Øje, at man ikke lægger Hindringer i Vejen for